

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی سجاد

پروژه کارشناسی ارشد - مخابرات

بهبود عملکرد واترمارکینگ مبتنی بر SVD و DCT به منظور سندیت

رضا چشمه جهان

استاد راهنما:

دکتر سریشه‌ئی

تابستان ۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده :

امروزه با توجه به پیشرفت‌های روز افزون شبکه‌های ارتباطی مانند اینترنت ، ارتباط کاربران با یکدیگر و دسترسی آن‌ها به منابع اطلاعاتی مختلف به راحتی صورت می‌گیرد و کاربران شانس زیادی را در استفاده از اطلاعات چند رسانه‌ای دارا می‌باشند. بنابراین حفظ حقوق این رسانه‌ها به یک موضوع مهم تبدیل شده است. هم چنین کاربران می‌خواهند بدانند که آیا اطلاعاتی که در دسترس آن‌ها می‌باشد تصدیق شده می‌باشند یا نه و از نظر اعتبار در چه سطحی قرار دارند.

در سیستم های نظارت ویدئویی اتوماتیک (VS) موضوع تصدیق کردن مضمون ویدئو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تصاویر ویدئویی و عکس‌های دیجیتالی می‌توانند به سادگی دستکاری شوند و اگر احتمالی برای سندیت قانونی آنها وجود نداشته باشند، هیچ ارزشی برای ارائه شدن به عنوان یک مدرک قانونی ندارند. از این رو در این پروژه روش های مختلف سندیت مورد بررسی قرار گرفته است.

در بخش‌های ابتدایی، سندیت رسانه با تصدیق بسته‌های اطلاعات چند رسانه‌ای ، مطرح گشته است. سندیت رسانه-ها در این سطح با استفاده از گراف‌های مختلف مانند گراف پروانه‌ای انجام می‌شود.

این گراف‌ها با ایجاد افزونگی از اتلاف بسته‌ها در یک شبکه پراتلاف، جلوگیری می‌کنند. ولی هرکدام از آن‌ها دارای مزایا و معایبی می‌باشند. لازم به ذکر است پارامترهای موجود در این طرح‌ها، با یکدیگر در کشمکش می‌باشند و بهبود یکی ممکن است باعث تخریب دیگری گردد.

در بخش چهارم واترمارک بعنوان ابزاری مهم برای سندیت مطرح شده است. هدف عمده توسعه تکنیک‌های واترمارکینگ تصویر، بهبود در مقاومت و غیر مشاهده بودن آنهاست. در پایان این فصل یک تکنیک واترمارکینگ ترکیبی مبتنی بر ویولت و تجزیه مقادیر منفرد مورد بررسی قرار گرفته است.

در فصل پنجم الگوریتم‌های مبتنی بر SVD و DCT مورد بررسی قرار گرفته و شبیه‌سازی شده است. از ویژگی‌های عمده این الگوریتم‌ها کیفیت بالای تصویر در ضرایب جاسازی واترمارک پایین می‌باشد که می‌توان از این ویژگی برای سندیت به طرز مطلوبی بهره برد. همچنین با تغییر در چینش فرکانسی در جاسازی واترمارک مقاومت این الگوریتم‌ها به طرز قابل قبولی بالا رفته است. در پایان ارائه هر الگوریتم نیز شبکه عصبی به عنوان ابزاری مفید برای رسیدن به مقادیر مطلوب ضرایب جاسازی واترمارک مورد استفاده قرار گرفته است.

۱	فصل اول.....
۲	۱-۱ - مقدمه.....
۴	فصل دوم(مفاهیم و تعاریف).....
۵	۱-۲ - مقدمه.....
۷	۲-۲ - تعاریف.....
۷	۱-۲-۲ - سندیت، درستی و انکارناپذیری.....
۷	۲-۲-۲ - تابع هش یک طرفه.....
۸	۳-۲-۲ - روش‌های امضای دیجیتالی.....
۸	۴-۲-۲ - تصدیق مفهوم.....
۸	۵-۲-۲ - تحاریف غیر عمدی و تحاریف عمدی.....
۸	۶-۲-۲ - احتمال تصدیق.....
۹	۷-۲-۲ - مخارج محاسباتی.....
۹	۸-۲-۲ - مخارج مخابره‌ای.....
۹	۹-۲-۲ - تأخیر فرستنده.....
۹	۱۰-۲-۲ - تأخیر گیرنده.....
۹	۱۱-۲-۲ - مقاومت در برابر ائتلاف بسته.....
۱۰	۳-۲ - سندیت مبنی بر مفهوم.....
۱۱	۴-۲ - واترمارک.....

۱۱	۵-۲- سندیت مبنی بر جاری ساختن .....
۱۲	جمع بندی.....
۱۳	فصل سوم(سندیت مبنی بر گرافها).....
۱۴	۱-۳- مقدمه.....
۱۴	۱-۱-۳- طرحهای سندیت ابتدایی و ساده.....
۱۴	۲-۱-۳- طرح های سندیت برای کم کردن امضاها.....
۱۵	۲-۳- سندیت با استفاده از گراف پروانه‌ای.....
۱۷	۳-۳- سندیت با استفاده از EMSS.....
۱۹	جمع بندی.....
۲۰	فصل چهارم(واترمارک).....
۲۱	۱-۴- مقدمه.....
۲۱	۲-۴- واترمارک و انواع آن.....
۲۲	۱-۲-۴- واترمارک‌های شکننده.....
۲۲	۲-۲-۴- واترمارک‌های نیمه شکننده.....
۲۲	۳-۲-۴- واترمارک مقاوم.....
۲۲	۳-۴- سندیت با استفاده از واترمارک.....
۲۳	۴-۴- اجبار ناپدیدي.....
۲۳	۵-۴- چهارچوبی کلی برای سندیت در حوزه واترمارکینگ.....
۲۴	۶-۴- روش‌های حوزه مکان.....

۲۴	۷-۴- روشی جدید برای افزایش مقاومت و کیفیت.....
۲۴	۷-۴-۱- α یک کمیت آماری مقاوم ، برای جاسازی اطلاعات.....
۲۶	۷-۴-۲- جاسازی اطلاعات.....
۲۹	۷-۴-۳- استخراج اطلاعات.....
۳۰	۷-۴-۸- روش های حوزه ی تبدیل و SVD.....
۳۰	۷-۴-۱- واترمارکینگ مبتنی بر SVD.....
۳۱	۷-۴-۲- DWT.....
۳۱	۷-۴-۳- ادغام SVD , DWT.....
۳۲	۷-۴-۴- طرح واترمارکینگ SVD – DWT.....
۳۳	جمع بندی.....
۳۴	فصل پنجم(نتایج شبیه سازی).....
۳۵	۵-۱- توصیف شبکه‌های عصبی.....
۳۵	۵-۲- انواع شبکه‌های عصبی.....
۳۶	۵-۳- تاریخچه‌ی شبکه‌های عصبی مصنوعی.....
۳۷	۵-۴- ساختارهای شبکه‌ی عصبی.....
۳۸	۵-۵- تقسیم بندی شبکه‌های عصبی.....
۳۸	۵-۶- کاربرد شبکه های عصبی.....
۳۹	۵-۷- الگوریتم‌های مبتنی بر SVD و DCT.....
۳۹	۵-۷-۱- تبدیل کسینوسی گسسته (DCT).....
۴۰	۵-۷-۲- الگوریتم مرسوم (۱).....

٤٣..... ٥-٧-٣- الگوریتم ٢

٤٥..... ٥-٧-٤- الگوریتم ٣

٤٦..... ٥-٧-٥- الگوریتم ٤

٤٩..... ٥-٧-٦- الگوریتم ٥

٥٠..... ٥-٧-٧- الگوریتم ٦

٥٣..... جمع بندی

٥٤..... فصل ششم (نتیجه گیری و پیشنهادات)

٥٦..... منابع

- شکل ۲-۱ انتقال تصویر از طریق کانال نامطمئن [۱] ۵
- شکل ۲-۲ مفهوم رسانه [۱] ۱۰
- شکل ۲-۳ واترمارک مرئی [۲] ۱۱
- شکل ۲-۴ سندیت مبنی بر جاری ساختن به وسیله گراف [۱] ۱۱
- شکل ۳-۱ نمونه ای از یک گراف پروانه‌ای [۴] ۱۶
- شکل ۳-۲ طرح EMSS [۵] ۱۸
- شکل ۴-۱ تقسیم بلاک به مجموعه های A و B [۱۲] ۲۴
- شکل ۴-۲ هیستوگرام بخش اول [۱۲] ۲۶
- شکل ۴-۳ جاسازی بیت ۱ [۱۲] ۲۶
- شکل ۴-۴ جاسازی بیت ۱ [۱۲] ۲۶
- شکل ۴-۵ هیستوگرام بخش دوم [۱۲] ۲۷
- شکل ۴-۶ جاسازی بیت ۱ [۱۲] ۲۷
- شکل ۴-۷ جاسازی بیت ۱ [۱۲] ۲۷
- شکل ۴-۸ جاسازی بیت ۰ [۱۲] ۲۸
- شکل ۴-۹ هیستوگرام بخش سوم [۱۲] ۲۸
- شکل ۴-۱۰ هیستوگرام بخش چهارم [۱۲] ۲۸
- شکل ۴-۱۱ جاسازی بیت ۰ [۱۲] ۲۹
- شکل ۴-۱۲ جاسازی بیت ۰ [۱۲] ۲۹
- شکل ۴-۱۳ تصویر سمت چپ تصویر اصلی و تصویر سمت تصویر واترمارک شده [۱۴] ۳۳

- شکل ۱-۵ ساختار یک نرون [۱۵]..... ۳۵
- شکل ۲-۵ ساختار یک شبکه عصبی [۱۶]..... ۳۷
- شکل ۳-۵ تصویر اصلی (الگوریتم ۱)..... ۴۱
- شکل ۴-۵ تصویر واترمارک (الگوریتم ۱)..... ۴۱
- شکل ۵-۵ تصویر واترمارک شده (الگوریتم ۱)..... ۴۲
- شکل ۶-۵ تصویر اصلی (الگوریتم ۲)..... ۴۳
- شکل ۷-۵ تصویر واترمارک (الگوریتم ۲)..... ۴۳
- شکل ۸-۵ تصویر واترمارک شده (الگوریتم ۲)..... ۴۳
- شکل ۹-۵ تصویر اصلی (الگوریتم ۴)..... ۴۸
- شکل ۱۰-۵ تصویر واترمارک (الگوریتم ۴)..... ۴۸
- شکل ۱۱-۵ تصویر واترمارک شده (الگوریتم ۴)..... ۴۸
- شکل ۱۲-۵ واترمارک‌های استخراج شده حاصل از به کارگیری الگوریتم ۶ تحت حملات گوناگون ۵۲

- جدول ۱-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۴۲
- جدول ۲-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۴۲
- جدول ۳-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۴۴
- جدول ۴-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۴۴
- جدول ۵-۵ نتایج آموزش شبکه عصبی ۴۴
- جدول ۶-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۴۵
- جدول ۷-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۴۵
- جدول ۸-۵ نتایج آموزش شبکه عصبی ۴۶
- جدول ۹-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۴۷
- جدول ۱۰-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۴۸
- جدول ۱۱-۵ نتایج آموزش شبکه عصبی ۴۹
- جدول ۱۲-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۴۹
- جدول ۱۳-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۴۹
- جدول ۱۴-۵ نتایج آموزش شبکه عصبی ۵۰
- جدول ۱۵-۵ PSNR به ازای α های مختلف ۵۰
- جدول ۱۶-۵ هم بستگی به ازای α ها و حملات مختلف ۵۱
- جدول ۱۷-۵ نتایج آموزش شبکه عصبی ۵۱
- جدول ۱۸-۵: مقایسه مقاومت الگوریتم‌های پیشنهادی ۵۱

فصل اول

مقدمه

مخبره رسانه در سراسر شبکه‌ها بطور روز افزون و پیوسته در حال افزایش می‌باشد. این هدف با رشد سریع پهنای باند شبکه، بهبود فرمت‌های فشرده‌گی، پیشرفت تکنولوژی‌های انتقال، مثل شبکه‌های انتقال داده و سیستم‌های نظیر به نظیر^۱ تحقق یافته است. هم‌چنین این امر در بسیاری از سرویس‌های تجاری و شبکه‌های اینترنتی، انتقال پیام چند رسانه‌ای، ویدئو کنفرانس‌ها و نظارت‌های ویدئوی^۲ مشهود است.

بنابراین موضوع امنیت از قبیل قابلیت اطمینان، تصدیق و اتخاذ رسانه‌های ایمن به طور جدی مورد توجه قرار گرفته است. برای مثال فرستنده اطلاعات می‌خواهد مطمئن باشد که اطلاعاتش فقط در دسترس افراد مجاز و معتبر قرار خواهد گرفت. هم‌چنین گیرنده این اطلاعات هم می‌خواهد اطمینان پیدا کند که این اطلاعات در دسترس، توسط فرستنده مورد نظر فرستاده شده و این اطلاعات از روی عناد و یا احياناً به طور تصادفی تغییر نکرده‌اند. ایجاد قابلیت اعتماد در نگهداری مفهوم استفاده از شیوه‌های مختلف رمزنگاری که دسترسی کاربران مختلف به اطلاعات را محدود می‌کند، در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است.

جاری ساختن^۳ رسانه و اطلاعات از طریق کانال‌های مختلف به عنوان یک چالش، مطرح می‌باشد. دلیل این چالش نامطمئن بودن کانال‌های انتقال می‌باشد. چون ایجاد اتلاف بسته در این کانالها باعث نقص در رسانه دریافت شده می‌گردد. این مشکل وقتی که کانال پراتلاف باشد نمود بیشتری پیدا می‌کند. چون گم شدن بسته‌های مختلف با اهمیت-های گوناگون می‌تواند سندیت^۴ رسانه را با مشکل روبه رو سازد.

تاکنون روش‌های مختلفی برای سندیت و امنیت رسانه به وجود آمده است. این روش‌ها می‌توانند در مقابل اتلاف بسته‌ها از خود مقاومت نشان دهند و با بهره‌گیری از آنها می‌توان میان دستکاری‌های مغرضانه و اتفاقی تمایز قائل شد.

در این پروژه روش‌های مختلف سندیت تصویر مورد بررسی قرار خواهد گرفت. که این روش‌ها مبتنی بر انواع مختلف گراف‌ها و هم‌چنین سیگنال‌های واترمارک می‌باشند.

در فصل اول، مقدمه‌ای کوتاه درباره لزوم سندیت تصویر، با توجه به پیشرفت‌های شبکه‌های انتقال رسانه، و هم‌چنین افزایش تصاویر دیجیتال، ارائه شده است. فصل دوم مفاهیم کلی سندیت را ارائه کرده و مخاطب می‌تواند جوانب مختلف سندیت را در نظر بگیرد و با انواع مفاهیم و تعاریف و هم‌چنین اصطلاحات موجود در روش‌های سندیت آشنا شود. در این فصل سعی شده است که مفاهیم کلی سندیت مبتنی بر جاری ساختن و سندیت مبنی بر مفهوم به خوبی ارائه شود.

---

^۱ Peer-to-peer system.
^۲ Video surveillance.
^۳ Stream
^۴ Authentication.

فصل سوم سندیت مبنی بر جاری ساختن را با استفاده از روش‌های مبنی بر گراف، به صورت تخصصی مورد بحث قرار داده است و به انواع گراف‌های مختلف برای سندیت و معایب و محاسن آنها اشاره شده است. در فصل چهارم هم سندیت مبنی بر واترمارک مورد بحث قرار گرفته و انواع مختلف واترمارک و روش‌های مختلف جاسازی واترمارک، برای تحقق سندیت ارائه داده شده است. این روش‌ها در دو حوزه مکان و تبدیل عمل کرده و هر کدام معایب و مزایای مختص خود را دارا می‌باشند. همچنین این روش‌ها می‌توانند کیفیت بصری بالایی را در رسانه واترمارک شده فراهم آورند. در فصل پنجم چند الگوریتم در حوزه DCT^1 و SVD^2 پیشنهاد داده شده است که یکی از موارد استفاده آنها سندیت می‌باشد. ادغام DCT و SVD با یکدیگر سبب شده است این الگوریتم‌ها مقاومت خوبی داشته باشند و از لحاظ بصری نیز کیفیت بالایی را دارا باشند. در پایان هر الگوریتم شبکه عصبی برای رسیدن به مقادیر مطلوب ضرایب جاسازی واترمارک مورد استفاده قرار گرفته است.

فصل دوم

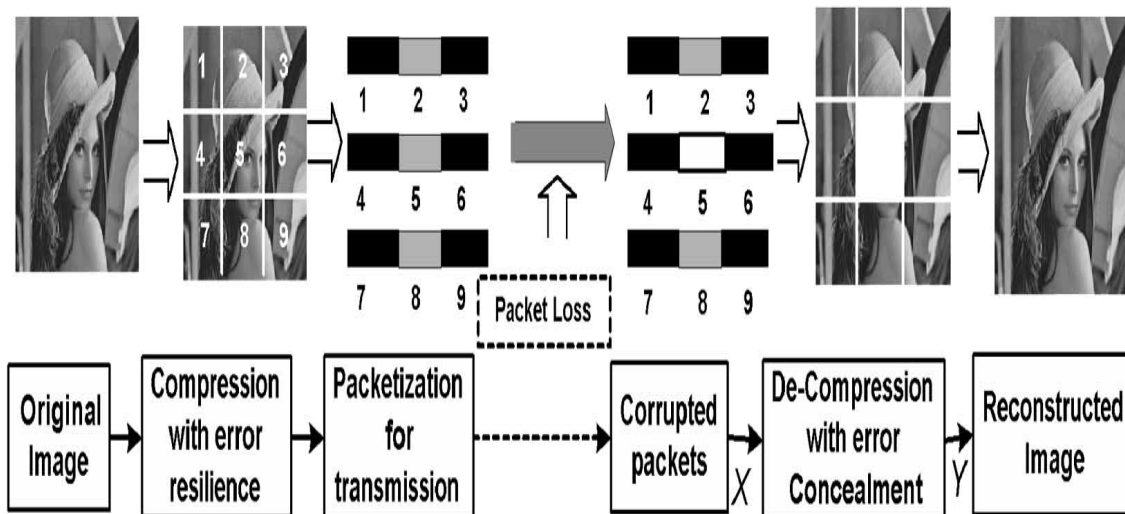
مفاهيم و تعاريف

سندیت رسانه یک حوزه تحقیقاتی نسبتاً جدیدی می‌باشد که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. محققان در حوزه‌های گوناگون و با تکنیک‌های متفاوت ممکن است تعاریفی گوناگون از سندیت را به کار ببرند. برای مثال انجمن زیست‌سنجی ممکن است از لفظ سندیت برای شناسایی یا تأیید منبع استفاده کنند. (برای مثال، صورت و اثر انگشت). انجمن واترمارکینگ چند رسانه‌ای واژه سندیت را برای حفظ صحت مضمون مورد استفاده قرار می‌دهند. لازم به ذکر است که حفاظت از صحت مضمون مبتنی بر واترمارکینگ دیجیتال یکی دیگر از حوزه‌های تحقیقاتی می‌باشد که در کاربردهای مختلف مثل نظارت ویدئویی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در بعضی مواقع سندیت به عنوان فرایندی تعریف می‌شود که یک گیرنده مجاز بتواند با احتمال خیلی بالا موارد زیر را تعیین نماید.

۱- اطلاعات موجود توسط یک فرستنده مجاز فرستاده شده‌اند.

۲- اطلاعات موجود مورد تغییر یا دستکاری قرار نگرفته‌اند.

بنابراین سندیت به دو سوال پاسخ خواهد داد، یعنی چه کسی اطلاعات را فرستاده است و آیا اطلاعات تغییر کرده است یا نه، در این صورت لفظ سندیت می‌تواند بر تصدیق هر دوی اطلاعات و منبع دلالت کند. به منظور حفظ کارایی امنیت در یک سطح محاسباتی غیرعملی برای مهاجمان پنهانی، تعاریف بالا مستلزم این امر می‌باشند که رسانه دریافت شده دقیقاً همان چیزی باشد که فرستاده شده است، ولی هنگامی که جاری کردن رسانه در یک کانال با اتلاف و غیر قابل اطمینان انجام شود این نیاز برآورده نمی‌شود. چون در این انتقال بعضی اطلاعات گم می‌گردند. مفهوم مشکل یاد شده در شکل ۲-۱ نشان داده شده است.

شکل ۲-۱ انتقال تصویر از طریق کانال نامطمئن [۱]

همان طور که در شکل ۲-۱ نشان داده شده است تصویر اصلی کد می شود و سپس بسته بندی می گردد. بسته های حاصل توسط یک کانال پراتلاف منتقل می گردند. از آنجا که کانال امن و مورد اطمینان نیست بعضی از بسته ها به طور طبیعی گم می شوند، یا اینکه قبل از رسیدن به گیرنده، مورد دستکاری قرار می گیرند. در گیرنده تصویر خراب شده قبل از نمایش یا پردازش های دیگر، مورد بازسازی قرار می گیرد. به طور کلی کانال های پراتلاف، رسانه کد شده را ناقص می کنند و کیفیت رسانه کشف رمز شده را پایین می آورند.

بنابراین سندیت و تصدیق باید با رسانه دریافت شده انجام گردد. با این تعریف رسانه تصدیق شده برابر است با رسانه ای که منحصراً از تصدیق بسته های رسیده شده، آشکار گشته است.

با این تعریف یک بسته فقط در صورتی که دریافت شده و قابل رمزگشایی و تصدیق باشد مورد استفاده قرار می گیرد. بنابراین در جاری ساختن رسانه باید به دو مورد زیر توجه شود:

۱- حتی اگر رسانه دریافت شده ناتمام باشد، هدف تصدیق کردن همه بسته های رسیده شده می باشد، با

فرض اینکه تمام بسته های دریافت شده می توانند به صورت ایده آل تصدیق گردند.

۲- بسته های دریافت شده تنها زمانی مورد استفاده قرار می گیرند که اولاً قابل به رمزگشایی باشند و دوم

اینکه تصدیق شده باشند. به دلایل امنیتی یک بسته دریافت شده و رمزگشایی شده در صورتی که

تصدیق نگردد، نمی تواند مورد استفاده قرار بگیرد. به طور مشابه اگر بسته ای که دریافت می شود،

تصدیق گردد ولی غیرقابل رمزگشایی باشد هم مورد استفاده قرار نمی گیرد.

در شکل ۲-۱ تصدیق کردن می تواند در نقطه X یا Y انجام گیرد که با توجه به کاربردهای مختلف این کار انجام می

گردد. این دو نقطه روش های تصدیق موجود را به ۲ کلاس زیر تقسیم می کنند.

۱- سندیت مبنی بر مفهوم

۲- سندیت مبنی بر جاری ساختن

روش های مبتنی بر جاری ساختن، مزایا و معایب خاص خود را دارند. این روش سطح امنیتی خوبی را ایجاد می

کنند و مهم تر اینکه، سطوح امنیت فراهم شده بوسیله قوانین ریاضی قابل اثبات می باشند. از نواقص این روش وجود

مخارج کلی ناشی از بیت ریت های اضافی می باشد و دشواری محاسبات می تواند بالا باشد. هم چنین کیفیت رسانه

تصدیق شده نسبت به همان رسانه که تحت همان اتلاف قرار گرفته ولی نیازی به تصدیق ندارد می تواند پایین تر

باشد.

از سوی دیگر، روش های مبنی بر مفهوم که توسط بعضی از فرم های واترمارکینگ دیجیتال بوجود می آیند، مخارج

بیت ریت کمتری دارند و معمولاً نسبت به اغتشاش مقام تر می باشند. هر چند در این روش ایجاد سطوح امنیتی که

توسط قوانین ریاضی قابل اثبات باشد کاری سخت و دشوار می باشد. عبارتی سطح امنیت بصورت قابل توجهی

پایین می آید.

نواقص موجود در روش های جاری ساختن ما را برای بازنگری در این روش ها مصمم تر کرده است و اینکه آیا می توان کیفیت رسانه دریافت شده را با استفاده از اطلاعات رسیده شده از مفهوم رسانه بهینه کرد؟ از دیگر عوامل، برای ایجاد این انگیزه، این است که، هر نوعی خاص از اطلاعات از بسته های مختلفی تشکیل شده است و هر یک از این بسته ها دارای اهمیت های مختلفی که ناشی از فشردگی و مفهوم رسانه است، می باشند.

بنابراین تخصیص منابع از اهمیت ویژه ای برخوردار می گردد. در این صورت طبیعی است که به بسته های با اهمیت بیشتر، منابع سندیت بیشتری تخصیص دهیم.

نکته دیگری که باید به آن توجه کرد این است که رسانه معمولاً قبل از جاری شدن، توسط استانداردهای فشرده سازی کد می گردد. که این باعث ایجاد وابستگی های کدگذاری در بین بسته های مختلف می گردد. بنابراین برای تخصیص منابع این وابستگی ها هم باید مورد توجه قرار گیرند. و بالاخره هدف تکنیک های قبلی سندیت مبتنی بر جاری کردن، بهینه ساختن احتمال تصدیق هر بسته بود. در حالی که هدف عمده جاری ساختن اطلاعات پیشینه کردن کیفیت رسانه دریافت شده می باشد. یعنی به جای بهینه کردن احتمال تصدیق افزایش کیفیت رسانه مورد توجه قرار گرفته است.

۲-۲- تعاریف

۲-۲-۱- سندیت، درستی^۱ و انکارناپذیری^۲

معمولاً سندیت با صحت اطلاعات، شناسایی منبع و انکارناپذیری پیوند خورده است. چون این مسائل معمولاً به هم وابسته هستند. اطلاعاتی که به طور موثر تغییر کرده است، باید منبع جدیدی داشته باشد و اگر منبع شناسایی نشود، موضوع تغییرات هم تعیین نشده باقی می ماند. روش هایی که سندیت اطلاعات را بوجود می آورند روش های امضای دیجیتالی (DSSs) و کدهای سندیت پیام (MACs) می باشند.

امضاهای دیجیتالی از یک جفت رمز عمومی / خصوصی نامتقارن استفاده می کنند. در صورتی که MAC ها از یک رمز خصوصی متقارن استفاده می کنند. هر دوی تکنیک های DSS و MAC بر مبنای یک تابع هش یک طرفه بنا شده اند.

۲-۲-۲- تابع هش یک طرفه

یک تابع هش یک طرفه، تابع تولید کننده هشی است که فقط در یک مسیر کار می کند و برای هر اطلاعات داده شده دلخواه با اندازه های مختلف، رشته بیت هایی با درازای ثابت تولید می کند. توابع هش، این امر را تضمین می -

---

^۱ Integrity

^۲ Nonrepudiation

کنند که حتی اگر یک بیت از اطلاعات ورودی فرق کند، هش‌های تولیدی در خروجی متفاوت خواهند بود. بنابراین با استفاده از توابع هش، می‌توان مشخص کرد که آیا اطلاعات تغییر کرده است یا خیر. دو تابع هش MD5 (۱۲۸ بیت) و SHA-۱ (۱۶۰ بیت) بطور متداول مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۲-۲-۳- روش‌های امضای دیجیتالی

اساس این روش‌ها شامل موارد زیر می‌باشند:

- ۱- رویه‌ای برای محاسبه امضای دیجیتالی که از رمز خصوصی فرستنده استفاده می‌کند.
  - ۲- رویه‌ای برای تأیید امضا درگیرنده که از رمز عمومی استفاده می‌کند.
- تولید امضای دیجیتالی بسیارگران می‌باشد و به طول اطلاعاتی که قرار است علامت‌دار شود بستگی دارد. بنابراین به جای اینکه اطلاعات را به طور مستقیم علامت‌دار کنیم بهتر این است که اول مقادیر هش اطلاعات را محاسبه کنیم و سپس مقادیر هش به دست آمده را علامت‌دار نماییم. Dss ها یک تکنولوژی رایج هستند که به عنوان یک استاندارد جهانی شناخته شده می‌باشند. امضاهای تولید شده حدود ۱۰۲۴ بیت می‌باشند.

۲-۲-۴- تصدیق مفهوم^۱

تصدیق مفهوم این هدف را دنبال می‌کند که رسانه دریافت شده را از نظر مفهوم مورد بررسی قرار دهد و مشخص کند که آیا این رسانه از نظر مفهوم مورد تغییر قرار گرفته است یا خیر. این گونه سندیت‌ها برای کاربردهایی که در آن اطلاعات رسانه مورد دستکاری قرار می‌گیرد ولی مفهوم رسانه تغییر نمی‌کند قابل قبول می‌باشد.

۲-۲-۵- تحاریف غیرعمدی و تحاریف عمدی

تحاریف و دستکاری‌های غیرعمدی به تغییراتی گفته می‌شود که بر اثر اعمالی مثل رمزگذاری و فشرده‌گی یا اتلاف بسته و ... ایجاد می‌گردد. تعاریف عمدی به تغییراتی گفته می‌شود که توسط مهاجمین صورت می‌گیرد. مثلاً کپی - پیست تصویر یا تغییرات در متن موجود در یک تصویر و یا افزودن بسته، و در برخی کاربردها، هدف روش‌های سندیت، تحمل دستکاری‌ها و تحاریف غیرعمدی و رد و شناسایی تحاریف عمدی می‌باشد.

۲-۲-۶- احتمال تصدیق

احتمال اینکه بسته دریافت شده هم چنان قابل تصدیق و رسیدگی باشد. به طور ایده‌آل همه بسته‌های دریافت شده، قابل تصدیق شدن می‌باشند، تصدیق این بسته‌ها هزینه بالایی را در بر خواهد داشت. بنابراین، این نیاز احساس می‌شود که روش‌هایی بوجود آیند، که احتمال تصدیق بالا و هزینه‌ای کم و بهینه را دارا باشند.

---

^۱ Content authentication

۲-۲-۷- مخارج محاسباتی^۱

منظور از مخارج محاسباتی، منابع محاسباتی مورد نیاز برای تولید و تصدیق امضاء در فرستنده و گیرنده می‌باشد. به عبارتی دیگر به تعداد عملیات تابع هش و عملیات مربوط به امضاء و تصدیق درگیرنده و فرستنده، مخارج محاسباتی گویند.

۲-۲-۸- مخارج مخابره‌ای^۲

منظور از مخارج مخابره‌ای، تعداد بیت‌های اضافی که همراه بسته‌ها فرستاده می‌گردند و برای سندیت بکار می‌روند می‌باشند. این بیت‌های اضافی، مقادیر توابع هش و MAC ها می‌باشند. بنابراین، بسیار مهم می‌باشد که تا حد ممکن این هزینه‌ها کم گردد، به خصوص در محیط‌های بی‌سیم که دارای پهنای باند محدود و کم‌یابی می‌باشند.

۲-۲-۹- تأخیر فرستنده^۳

به یک تأخیر اضافی که به بسته‌ها، قبل از فرستاده شدن تعلق می‌گیرد تا تحت پردازش‌های سندیت قرار بگیرد، تأخیر فرستنده گویند. یک تأخیر فرستنده بالا معمولاً به یک بافر بزرگ در فرستنده نیاز دارد.

۲-۲-۱۰- تأخیر گیرنده^۴

به مدت زمانی که یک بسته وقتی به گیرنده می‌رسد، تا زمانی که این بسته بتواند تحت پردازش‌های سندیت قرار بگیرد، تأخیر گیرنده گویند. یک تأخیر گیرنده بالا معمولاً به یک بافر بزرگ درگیرنده نیاز دارد. یک بسته در حین جاری ساختن رسانه معمولاً دارای ضرب الاجلی معین می‌باشد. بنابراین تأخیر گیرنده باید به گونه‌ای باشد که ضرب الاجل بسته با اتمام نرسد. بسته‌ای که ضرب الاجل آن به اتمام رسیده باشد بی‌استفاده باقی خواهد ماند.

۲-۲-۱۱- مقاومت در برابر اتلاف بسته

در جاری ساختن اطلاعات، بسته‌های ارسالی باید با احتمال تصدیق بالایی، تحت پردازش‌های سندیت قرار بگیرند. حتی اگر شبکه انتقال، یک شبکه پراتلاف باشد. این نیاز باید به بهترین شکل تأمین گردد. هم‌چنین فراهم آوردن شرایط مطلوب با توجه به نیازهای ذکر شده در قسمت‌های قبل امری سخت و دشوار خواهد بود. برخی از این نیازها با هم در کشمکش و تقابل خواهند بود. یعنی بهبود یکی باعث تخریب در دیگری می‌گردد.

---

^۱ Computation Overhead.

^۲ Communication Overhead

^۳ Sender Delay

^۴ Receiver Delay

برای مثال، تأخیر گیرنده معمولاً با تأخیر فرستنده در تضاد می‌باشد و یا اینکه ایجاد مقاومت و پایداری باعث افزایش هزینه سندیت می‌گردد.

۲-۳- سندیت مبنی بر مفهوم

سندیت مبنی بر مفهوم یک کلاس از راه حل‌های ممکن برای دستیابی به سندیت می‌باشد. هدف این کلاس از سندیت این است که رسانه در سطح مفهوم، تحت پردازش‌های سندیت قرار بگیرد. اساس کار این روش در شکل ۲-۲- نمایش داده شده است.

یک عکس 512×512 با JPEG در دو حالت مورد فشرده‌سازی قرار گرفته است. تصویر اول در سمت چپ با سطح کیفی ۱۰ (بهترین کیفیت) مورد فشرده‌سازی قرار گرفته است و تصویر دوم در سمت راست با کیفیت JPEG ۴ فشرده شده است.

اندازه فایل از ۱۵۱ کیلو بایت در بهترین سطح کیفی فشرده‌گی به ۳۶ کیلوبایت کاهش می‌یابد. مادامی که نمایش دو بیتی تصویر کاملاً متفاوت می‌باشد، اما هنوز بسیاری از مفاهیم رسانه که به طور عمدی از جزئیات ثابت و نامتغیر تشکیل شده است، حفظ گردیده است.

(a)

(b)

شکل ۲-۲ مفهوم رسانه [۱]

این جزئیات و ویژگی‌ها نسبت به بعضی از دستکاری‌های قابل قبول و از پیش تعیین شده مقاوم می‌باشند. در حالی که به دستکاری‌های مغرضانه حساس هستند.

بنابراین، سندیت مفاهیم رسانه با تصدیق این جزئیات حاصل می‌گردد. برای تصدیق رسانه در این سطح می‌توان از واترمارک استفاده کرد [۱].